

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2024-12-11
Besvaras senast
2024-12-18 kl. 12.00

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2024/25:574 Polisens kombattantstatus

Den pågående utredningen dir. 2023:143 ska bland annat se över polisens folkrättsliga status. Frågan, som utretts ett flertal gånger sedan 1970-talet, fäster enligt det nuvarande uppdraget ett betydande fokus på juridisk teori och mindre på säkerhetspolitisk kontext. De tidigare utredningarna från 1975, 1984, 1998 och 2002 visar tydligt på att juridiken ger ett brett tolkningsutrymme kring folkrättsstatusen beroende på hur direktiven utformas.

En intressant aspekt i de nuvarande utredningsdirektiven är slutsatsen att Sverige ska dra lärdomar av Ukraina. Man fokuserar på uniformer och juridisk nomenklatur i stället för att fokusera på konkreta åtgärder som stärker svensk polis i uppdraget att upprätthålla lag och ordning under krig och som ökar chanserna att överleva första stridskontakten med en eventuell fiende på svensk mark.

Erfarenheterna från Ukraina visar tydligt på Rysslands likgiltighet inför både konventioner och fördrag som syftar till folkrätt. Rysslands fullskaliga angrepp på Ukraina den 24 februari 2022 påbörjades med sabotageförband och infiltration, och det är sannolikt att den svenska poliskåren kommer att stå inför just detta.

Jag delar givetvis bedömningen att svensk lagstiftning ska vara trovärdig och bygga på utredningar. Samtidigt anser jag att det bör göras en helhetsbedömning utifrån en säkerhetspolitisk kontext, men den får inte tumma på poliskårens säkerhet. Signalvärdet bör vara att svensk polis ges bästa möjliga förutsättningar att dels kunna upprätthålla lag och ordning i såväl fred som krig, dels erhålla kompetens och utrustning för att skydda medborgarna och demokratin.

Poliskåren är medborgarnas främsta skydd, och den ska behandlas därefter. En möjlig civil kombattantstatus kommer sannolikt att försvaga poliskårens krigsförberedande fokus och sänder signaler att poliskåren i Sverige inte utgör ett hot.

Med tanke på erfarenheterna från Ukraina vill jag ställa en fråga om polisens roll i försvaret av Sverige till justitieminister Gunnar Strömmer:

Avser ministern ta några initiativ för att polisen ska bli en viktig del av Sveriges väpnade försvar eller anser ministern att polisen bör inta en civil och därmed mer defensiv roll vid ett väpnat angrepp mot Sverige?

.....

Katja Nyberg (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch